

הלכות יום טוב סימן תקו תקו

שמתוך כך יבוא לאפות יותר ממה שצריך: ו' תהיה לו קמח או עסה בשתפות עם אינו יהודי, (לג) אסור (יא) לאפותה (לד) ביום טוב, אלא יחלקנה ויאפה את שלו: ז' אם יש לאדם (לה) הרבה פת נקיה (לו) אינו אופה (לז) פת אחרת, אלא אסור-אסורן יש לו (לה) בגיבית שרגיל להאכילם פת הנראה, (לט) אכל אם יש לו פת הנראה הרבה יכול לאפות פת נקיה: ח' (מ) לאסור לעשות שאור ביום טוב אלא על ידי שוני, (מא) מפני שהיה אפשר לעשותו מבעוד יום: ט' יאפלו נשחטה בהקמה מערב-יום טוב, (מב) מתר להפריש המתנות ביום טוב:

ט מיפרא דרב חסדא
קם כיא ל סמיק
ונתיין קרן טו דשמי
התשפוח
מפריקא דחילי פת
נקיה וכי כ הראש
קם ל דודי דק
קפא דביצה מ בית
לכך נ טורי אבהב
קם דרשבאי

תקו דין אפיה ביום טוב, ובו ז' סעיפים:

א (א) אופין פפורני, דהינו תגורים שלנו הגדולים ופיהם בצד, (ב) ובלבד שלא תהא חדשה, דדיחישין

א דתמא ביצה ליד
ב דמביס בפרק נ

באר היטב

שורשין החלה ביום טוב, אלא מניחה עד הערב (השורף: א) אפ"י שהפת משכיח בקך, אחרונים:

משנה ברורה

מאתמול, שרי לאפות (מ) אפלו פת הנראה: (לח) בגיבית שרגיל וכו', ומשמע דבאינם רגילים אלא שבפעם הודאת רוצה להאכילם, אסור: (לט) אכל אם יש לו וכו'. עין פטגן-אברהם דמסר לכתחלה לאפות פת הנראה ואחר-כך פת נקיה; ודוקא אם רוצה לאכל הפת הנראה, (נ) אכל אם בנתו להצרים שינתו לחל, בודאי אסור: ח' (מ) אסור לעשות שאור. להחמין העסה: (מא) מפני שהיה אפשר וכו'. שפ"ל-כך יפה הפת שנעשה שאור שלו מבעוד יום כמו שנעשה ביומו. ודע, הסבךא זו הוא לכאורה (ס) כפי דעה שנגזר בסימן תצה בהג"ה, דגם באכל-נפש גופה מתמדין באינו מפיג טעם כלל אם עושהו מערב-יום טוב, ועין מה שכתבנו שם בבאור הלכה לחלק קצת בנה"ט: ט' (מב) מתר להפריש המתנות ביום טוב. משום (סא) דאינו מתקן, דגם קדם הפרישה לא טבולן, ועוד, דמקלוטות ועמידות בגוף בהקמה:

א (א) אופין פפורני וכו'. ואף-על-פי שצריכה (א) הסק גדול ותפיש טרמא, (ב) ולא תלישין גס-כפן שיאמרו לצרף חל הוא אופה: (ג) והוא שצריך לפת הרבה, שנודמנו לו אורחים רבים וכדומה, או שאין לו תנור קטן: (ב) ובלבד שלא תהא חדשה. הינו, (ד) שלא הסיקו אותה קדם הסק של אפיה זו, ואפלו היה הסק מבעוד יום (ס) גס-כפן אסור לאפות, וכדמסי:

אחת: ו' (לג) אסור לאפותה. הינו בעסה, ובקמח אסור אפלו ללוש. ולא דמי לבהמה שחציה של ישראל וחציה של עכו"ם דמתר לשתיה ביום טוב, כנ"ל בסימן תצה סעיף יא, דשאני התם דאי אפשר לבנות בשר בלא שחיטה, אכל הכא הא אפשר (נג) לחלק מקום ונטרים בחלקו לקד: (לד) ביום טוב. הינו אפלו (נד) בתנור אחד, ואפלו בתנור קטן, דכסוק המתבר לקמן בסימן תקו סעיף ו דמתר לאפות תנור מלא פת אף-על-פי שאין צריך אלא לפת אחת והיותר ישאר לחל, מפני שהפת נאפה יפה בזמן שהתנור מלא, דשאני התם שקל הפת של ישראל ורשות בידו לאכל כל אחד ואחד או זה או זה, (נה) ועוד, דקמא מקלעי לה אורחים וכו' וזהו פלה ליום טוב, אכל הכא דחציו של עכו"ם, דמכרז להשאיר חלקו³¹, ואם-כן הוא (ני) טורח בלישה ואפיה של עסת העכו"ם בשביל הוספת שבת הפת שלו בעלמא ואסור³²: ז' (לה) תרבה פת נקיה. שמשפיק לו לכל היום: (לו) אינו אופה וכו'. בין פת נקיה ובין פת הנראה [הינו פת קבר], דהא יש לו פת נקיה שטוב לו יותר לאכילתו³³. ונראה לי דדוקא אם הפת האחר הוא מאוחו המין, אכל אם הוא (ט) מין אחר, אפלו גרוע מזה, כגון שהפת שלו היא פת-חטים והוא רוצה לאכל פת-דגן, שרי³⁴: (לז) פת אחרת. ואם ניקא לה בפת חמה והפת נקיה נאפה

שער חציון

(נג) נמרא: (נד) הוסכות ורצה ומאירי ושיטה מקובצת ונלאפוטי מתרוץ השני שברין דרב חסדא ימרי דוקא בשני תגורים], וכן הסכים רש"ל ומגן אברהם ואלהי נכה: (נה) ולפי סבא זו מוכח דאפלו בכול לאכל אפה שרצה, כגון שאין הגוי כופהו לחלק תכף אחר האפיה אלא לאכל ולהשאיר, גס-כפן אסור, דעל-כפנים מקרה לבסוף להשאיר חלקו, וכן מוכח משיטה קמקצת שהתפיר רק טעם זה: (ני) ולכאורה לפי מה שפסק הרמ"א לקמן בסימן תקיב סעיף א פנה"ה דמתר להרבות בקנה אחת בשביל עבדו ושפתחו התענינים, וכתבו שם האחרונים דאפלו אי אפשר לפיסן בדבר אחר טור משהו דחד טרמא הוא, ורק קפת הסקממם לאסר משום דכל כפר וקבר טרמא בפני עצמו הוא, ומשמע לפי זה דאם רוצה לאפות פת אחד גדול שיהיה די לו גם לעבדו הנענני מטר משום דחד טרמא הוא, ואם-כן לכאורה הכי נמי בענינו, דוקא אם עושה פמה כפרות מן העסה או אסור משום דטורח בהכפר של עכו"ם, אכל אם עשה מהעסה כפר אחד גדול דחד טרמא הוא שרי; אכן מלשנא דגמרא דחלק בין בהמה לעסה משום דבהמה אי אפשר לבנות בשר בלא שחיטה, משמע דאי לא הכי הנה אסור אף-על-יב דחד טרמא הוא, ואם-כן אף בכפר גדול אסור משום דהיה אפשר לחלק מקדם³⁵, ויש בסימן תקיב אף דמרי שאי אפשר לפיסן בדבר אחר, מכל מקום בין דעל-כפנים הפת שלו ואינם יכולים לעכב עליו אם רוצה לעכבו בשביל עצמו ולהת להם כפרות אחרות, מתר אף שעתה אופה בשבילן; ואכתי צריך ציח³⁶: (מ) דהא דין זה דמשלח-צדקה נובע מלא דחלקה, לציל בסימן שלד סעיף ג, והסם נקא בשני מינים שרי כגון בשר ודגים, עין שם באחרונים, והוא הדין לענינו פת: (מ) הגר"ו והנהגות הרא"מ מפינסק בשבת ק"ז. ואף דמפרי-תגדים נראה שמספיק בנה, מכל מקום נראה להקל, דכלאו הכי דעת הרמב"ם א להקל בכל אפן אם הוטב בעניו פת הנראה, יפרי תדש הסקים פן לדינא, ועל-כפנים באפן זה שרוצה פת חמה בודאי יש להקל: (מ) בגד-ישע הנדוני, וכן משמע בפרי-מקדים: (פ) פרי תדש, וכן פתב הגר"א, אף הציין נחשם בטענות על סעיף ו: (פא) הרמב"ם א בחיובו: (פ) ממשפיעת ושיי ושארי מפרשים, ועין לקמן סעיף ו: (פ) רמב"ם א פתב אור וריצ: (ד) מאירי: (פ) ב"ח לזעת טרמב"ם, ובתפרי-תגדים פתב, דאף לרש"י שהאסור הוא משום טורח שלא לצרף גס-כפן אסור, וכן משמע מפתחת לשון הפריקא, וצריך לומר דאף שהסיקה מבעוד יום מכל מקום טורח בודעת פת וכדומה, ועין במאמר-מרדכי שרעה מוחלה לוטר דאדברה, דגם להמכרים אפשר דמפר, דלא תלישין שפתת רק בשעת הסקה, ומה שכתב שפסד הלחם פנתו הוא שלא יהיה לו מקום לאפות ותתקלקל העסה, והוא דחכ בכנות דברי הרמב"ם, ובבאורי מבאר להדיא בשיטת הרמב"ם הלא כונה, וגם הוא עצמו מספיק לבסוף דאפשר אף בשיי מודה להמכרים, וכמו שכתבנו:

הלכות יום טוב סימן תקו תקו

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק לו]

אָבֵל הָכָא דְתַצִּיזֵי שְׁלֵי צַבּוּסִים, דְּמַכְרַח לְהַשְׁאִיר תְּלָקוּיָא.⁽³¹⁾

31) ולענין טלטול ברשות הרבים ביום טוב דבר שאינו צריך לו יחד עם דבר שצריך לו, כתב בשו"ת אגרות משה (אוי"ח ח"ה סי' לה) שיש חילוק בין הוצאת הפיסת סיגרות שיש בה יותר סיגרות מכפי שצריך, שמוותרת, לבין הוצאת מפתחות שאינם נצרכים לו ביום טוב המונחים בצרור יחד עם מפתחות שצריך, שאסורה. וביאר, שהוצאת סיגרות מותרת, כיון שאינו ידוע באיזה מהן הוא ישתמש ויחכן שישתמש בכל אחת מהן, ומכיון שמוציא את כולן בטירחה אחת מותר הדבר, אך הוצאת מפתחות אסורה, מפני שברור הדבר שלא ישתמש ביום טוב במפתחות שאינם נצרכים לו.

מאידך, דעת הגר"ש אויערבך (ש"ת רבבות אפרים ח"ה סי' תסג, בשם הגר"י נויברט) והגר"ש אלישיב (מבקשי תורה יום טוב עמ' רסח) שאין חילוק זה מוכרח, ויחכן שמוותר להוציא את המפתחות. ובשו"ת שבט הלוי (ח"ו סי' עז אות ג) מבואר שמוותר להוציא עגלת תינוק לרשות הרבים כשיש בתוכה חפצים שאינם נצרכים לו ביום טוב.

[משנ"ב ס"ק לו]

וְאִם-כֵּן הוּא טוֹרְחַת בְּלִישָׁה וְאֶפְסָה שְׁלֵי עֶסֶת קַעֲבוּסִים בְּשִׁבְלֵי הוֹסֶפֶת שְׂבַח הַפֶּת שְׁלֹו בְּעֵלְקָא וְאָסוּר.⁽³²⁾

32) אכן, אם אינו יכול לאפות את חלקו בלבד מבלי שיאפה גם כן את חלקו של הנוכרי, כתב בשע"צ לקמן (סי' תקיב ס"ק כח) לענין ישראל שצריך לאפות להמים גדולים עבור בני חיל נכרים, שאם יכול לתת חלק מפת אחת לבנו, יחכן שמוותר לאפות עבורם, מפני שאינו יכול לתת חלק לבנו אם אינו אופה את הכל, ולכן יש להחשיב את כל האפיה בשביל החלק שיקח עבור בנו, אך סיים שבמאירי משמע שגם באופן זה אסור, והניח בצי"ע.

[שע"צ ס"ק נו]

וְאִם-יֵדֵן אֶף בְּכֶפֶר גְּדוּל אָסוּר מִשּׁוּם דְּהִנֵּה אֶפְסָר לְחַלֵּק טַקְוּסִים.⁽³³⁾

33) והעיר בשו"ת שבט הלוי (ח"ו סי' צו אות ב) שכן מפורש בתוס' (פסחים מו, ב ד"ה הואיל).

ואף שהמבשל חתיכת עוף אינו צריך להוציא ממנה את העצמות לפני שמבשלה, וכן המוציא פרי מרשות לרשות אינו צריך להוציא ממנו את הגרעין לפני הוצאתו, כתב הגר"ש אויערבך (שולחן שלמה סי' תצח ס"ק ז) שהפסולת שם בטלה לאוכל ונחשבת כאילו אינה שם.

[שע"צ שם]

קָטַר אֶף שְׁעָמָה אֹפֶה מְשַׁבְּלֵן: וְאִכְתִּי צְרִיךְ עֵינָא.⁽³⁴⁾

34) אמנם, בשע"צ לקמן (סי' תקיב ס"ק כח) נקט בפשיטות שאסור לאפות פת גדולה שחציה עבורו וחציה עבור נכרי, ויחכן שכתב כן רק לפי מה שצייד באן שאסור (הגר"ש וולדנברג).

[משנ"ב ס"ק לו]

דְּהָא לֵשׁ לֹא פֶת נִקְרָה שְׂטוּב לֹא יוֹתֵר לְאֶכֶלְתוּ.⁽³⁵⁾

35) ואף שכתב לעיל (סי' תקג ס"ק ז) שהעולם נוהגים להקל לבני הערמה ביום טוב, ולבשל לצורך הלילה ורק לאכול מקצת מהתבשיל ביום טוב עצמו, מ"מ סיים שם שאין זה אלא בבישול ביום טוב ראשון עבור יום טוב שני, אך לא בבישול ביום טוב עבור יום חול. ועוד כתב בשע"צ שם (ס"ק טו), שלדעת כמה אחרונים לא הותרה הערמה כשיש לו כבר מאותו המין עבור היום.

[משנ"ב ס"ק לו]

כְּגוֹן שְׂפַחַת שְׁלֹו הוּא פִתְחָטִים וְהוּא רוּצָה לְאֶכֶל פִּתְחָטִים, שְׂרִי.⁽³⁶⁾

36) ולכן כתב בשע"צ לקמן (סי' תקלג ס"ק טז), שבזמננו, שאין מצויה כל כך פת הדראה מהיטים, אלא פת שיפון, מותר לאפותה ביום טוב.

[משנ"ב ס"ק מא]

וְצִין מַה שְׂפַחְתְּכֵנוּ שָׁם בְּבֵאוּר הַלְּבָה לְחַלֵּק קֶצֶת קֶזָה.⁽³⁷⁾

37) שם (ס"א ד"ה וכן) כתב, שהטעם שהשו"ע החמיר בעשיית שאור, הוא מפני שהדרך לעשותו לימים הרבה.

